

Vård- och omsorgsnämndens årsplan 2021

Innehållsförteckning

Inledning	1
Röda tråden mellan planerna	2
Vad innehåller nämndens årsplan?	2
Vad är skillnaden mellan nämndens årsplan och långsiktiga plan?	2
Förutsättningar, prioriteringar och risker	3
Förutsättningar	3
Prioriteringar.....	5
Risker	6
Årets budget	7
Driftbudget.....	7
Investeringsbudget.....	7

Dokumenttyp

Årsplan

Ersätter**Beslutad av**

Vård- och omsorgsnämnden

Gäller för

Vård- och omsorgsnämnden

Gäller f.om.

2021-01-01

Ansvarig funktion

Förvaltningschef

Gäller t.om.

2021-12-31

Reviderad

Inledning

Våra utmaningar vad gäller ekonomiska förutsättningar har dessvärre kraftigt försämrats inför 2021. Våra utmaningar gällande pandemin väntas fortsätta under 2021, vilket fortsatt kommer att medföra stor belastning inom alla våra verksamheter inte enbart ekonomiska utan även lokalmässigt samt för all vår personal. Detta sammantaget gör det svårare att uppfylla de olika mål som vi har i vår långsiktiga plan.

Vi fortsätter samarbetet med Region Uppsala för kostnadseffektivitet och säkert sätt kunna utveckla vårdinsatser optimalt. Med de lärdomar som vi redan nu har gällande pandemin är det ett måste att få ner antal personal som besöker våra brukare såväl inom hemtjänsten som i den slutna vården. Målet är att få till en bättre logistik som ger tryggare vård för den enskilde med så få medarbetare som möjligt som utför insatserna.

Översyn av våra lokaler samt samordning av verksamheter för att effektivisera samt få ner våra lokalkostnader är fortsatt prioriterat. Här behöver vi hjälp och stöd från annan förvaltning, vilket vi ser med tillförsikt fram emot då detta finns med i kommunens långsiktiga plan att alla nämnder och förvaltningar skall arbeta tillsammans i samförstånd med förståelse för varandras olika utmaningar.

Behovet att implementera fler digitala hjälpmedel förväntas öka betydligt med de lärdomar som vi erhåller med pandemin.

Vill ännu en gång understryka det absolut viktigaste i vår verksamhet som är – vår personal. De har på alla nivåer visat sin skicklighet och uthållighet med alla olika och nya utmaningar som pandemin förorsakat dem, såväl i arbetslivet som för dem som privatperson.

Ett stort TACK till er alla.

Bitte Myrsell (M)

Ordförande i vård- och omsorgsnämnden

Röda tråden mellan planerna

Vad innehåller nämndens årsplan?

Årsplanen består av årets plan och resurser för att nå nämndens långsiktiga plan. Årsplanen är till för att lokalisera var på resan nämnden befinner sig för att uppnå de långsiktiga målen och med hjälp av uppdaterade förutsättningar och budgetramar beskriva prioriteringar för att nå dit, samt dess risker.

Vad är skillnaden mellan nämndens årsplan och långsiktiga plan?

Nämndens långsiktiga årsplan beslutas vart fjärde år i både nämnden och i kommunfullmäktige i samband med en ny mandatperiod, till skillnad från nämndens årsplan som tas fram och beslutas varje år. De två planerna kompletterar varandra och ska ses i ett sammanhang.

Nämndens långsiktiga plan har en nära koppling till kommunfullmäktiges motsvarighet.

Årsplanen är en nedbrytning av den långsiktiga planen. Årsplanen ska fungera som en plattform att strukturera årets uppföljning kring. En väl genomarbetad årsplan ger förutsättningar för en tydlig uppföljning och därmed bättre styrning.

Förutsättningar, prioriteringar och risker

Förutsättningar

Sedan 2020 har vård- och omsorgsnämnden arbetat utifrån den nya styrmodellen som är beslutad av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige har beslutat om tjugo mål och av dem har vård och omsorgsnämnden identifierat fyra som vi särskilt ska arbeta med. Förutom de tjugo målen finns också fyra medarbetarmål och tre finansiella mål där nämnden har beslutat om ett antal ekonomiska nyckeltal. De prioriterade målen med tillhörande indikatorer är beskrivna i nämndens långsiktiga plan för 2020-2023. Indikatorerna beskriver nuläge och den förflyttning som behöver ske för att nämnden ska bidra till att målbilden för Enköpings kommun 2023 uppnås. För att möjliggöra för verksamheterna att göra denna förflyttning kommer vi ha fokus på utvalda indikatorer för varje år.

Under rådande omständigheter med pågående pandemi har nämnden tillsammans med förvaltningen valt att fokusera på mål 9 där nämnden har beslutat att vara lok och det har fallit väl ut i det arbete som förvaltningen åstadkom under 2020. Två betydande utvecklingsarbeten har genomförts som kommer att ge stor påverkan på kärnuppdraget på kort och lång sikt. Förvaltningen har under 2020 reviderat riktlinjer för myndighetsutövning. Riktlinjerna för vissa områden har förtydligats med beaktande på att inte vara kostnadsdrivande. Fokus har också varit arbetet att vidareutveckla ett kvalitetsledningssystem som kommer att styra, leda och följa upp förvaltningens samtliga verksamhetsområden. Detta för att arbeta med ständiga förbättringar och för att nå hög måluppfyllelse.

Enligt SCB:s prognoser ökar antalet äldre under hela perioden till och med 2030. Det är framförallt gruppen 85+ som kommer att öka. Fler väljer att bo kvar hemma med hemtjänst istället för att flytta in på ett omvårdnadsboende. Samtidigt ökar inte andelen personer i arbetsför ålder. Det innebär att nya arbetssätt och metoder måste utvecklas för att klara välfärdsuppdraget inom lagstyrd verksamhet.

I takt med att vård- och omsorgsinsatserna ökar i landet behövs fler medarbetare inom framförallt den kommunala vården. Att en stor del av medarbetarna kommer att gå i pension under den kommande tioårsperioden gör att kommunernas behov av nyrekrytering ökar. Sjuksköterske- utbildningarna, och i viss mån även vård- och omsorgsprogrammet, har en stark

inriktning på akut- och slutenvårdsmedicin. Det gör att kommunerna behöver komplettera även nyutbildade med kunskap om kommunal hälso- och sjukvård.

Samtidigt arbetar förvaltningen med att ställa om organisationen till en heltidsorganisation. Om en större andel av de anställda arbetar heltid behöver inte lika många medarbetare rekryteras. För att få rätten till heltid att fungera behöver arbetsuppgifterna organiseras och kombineras på nya sätt eftersom färre antal medarbetare då ska utföra samma mängd arbetsuppgifter.

Både pågående och kommande förändringar i svensk lagstiftning kan påverka nämndens kostnader negativt. Till exempel skärpta krav från IVO (Inspektionen för vård och omsorg) för nattbemanning på särskilda boenden inom äldreomsorg och förändringar inom myndigheter, exempelvis Försäkringskassans bedömning av personlig assistans.

För att skapa möjligheter att arbeta med frågan om hög sjukfrånvaro kan det bli en ökad kostnad för nämnden på kort sikt, men på lång sikt medför det en kostnadsminskning. Nämnden bedömer att antalet medarbetare per chef i dag är för många för att förvaltningen ska kunna arbeta med sjukfrånvaron tillfredsställande.

Den digitala transformationen innebär en strukturomvandling. Det räcker inte med teknik för att lyckas med omställningen utan organisationen behöver planera och driva processer för att kunna ställa om. Det kommer att påverka kostnaderna i inledningsskedet innan det ger en direkt och synlig effekt.

De ekonomiska prognoserna visar minskade skatteunderlag i kombination med stora demografiska utmaningar. Redan innan den pågående pandemin så syntes en obalans i att kunna hantera ökade löner och priser samtidigt med en växande befolkning med ökade välfärdsbehov. Med tanke på den hårt belastade ekonomin i nämnden, där de enda möjligheten att klara den ekonomiska situationen är genom personaleffektiviseringar, kan en direkt effekt bli en lägre måluppfyllelse av kundnöjdheten.

Arbetet med personaleffektiviseringar måste dock gå hand i hand med riktlinjer och lagstiftning gällande bemanning, som nämns ovan, då det annars finns en överhängande risk för viten vid eventuella granskningar.

Prioriteringar

Nämndens bedömning efter lärdomar från 2020 är att den viktigaste prioriteringen 2021 blir att klara vårt grunduppdrag parallellt med pågående pandemi. Förvaltningen har hittat arbetsformer för att klara vardagen trots pandemin men förmågan till verksamhetsutveckling kan komma att begränsas av rådande situation. Uppföljningen av målen i nämndens långsiktiga plan 2020-2023 samt årets utvalda prioriterade områden kommer att ske i enlighet med beslutade moment i gällande styrmodell för kommunen. Resultat inom nämndens ansvarsområden följs även upp utifrån gällande lagstiftningar (SoL, Lss och Hsl).

Nedan följer 2021 års prioriterade områden utifrån de uppgifter och mål nämnden valt att fokusera på i nämndens långsiktiga plan 2020-2023. Valda prioriteringar och måluppfyllelse är beroende av pandemins utveckling och fortgående:

- Färre medarbetare per chef – skapa bästa förutsättningar för ett hållbart ledarskap över tid
- Fortsätta anpassa verksamheten utifrån tilldelade resurser, säkra leverans utifrån gällande lagstiftning och hantera statligt tillskjutna medel på korrekt sätt
- Verka för att verksamhet bedrivs i optimala lokaler
- Följa utvecklingen runt förändrade förutsättningar att bedriva hemtjänst i Enköpings kommun utifrån reviderat förfrågningsunderlag LOV
- Fortsätta arbetet med att säkra att personer i behov av stöd får rätt insatser och på rätt nivå till exempel genom fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet och uppföljning av detta
- Fortsätta verka för att säkra kompetenspåfyllnad hos medarbetarna, genom till exempel äldreomsorgslyftet, validering samt Enköpingsmodellen
- Fortsätta verksamhetsutveckla med hjälp av digitalisering, till exempel e-tjänster, trygghetsskapande teknik och individuella lösningar för ökad självständighet och minskad resursåtgång

Risker

Samtliga prioriterade områden kommer att följas upp under 2021 men nämndens bedömning är att den största risken är att pågående läge i pandemin blir ett normalläge. Det skulle kunna innebära att verksamhetens mål blir svåra att uppfylla och patientsäkerheten äventyras. Risk finns att tillräckliga resurser kan komma att saknas både i form av antal medarbetare men även tillräcklig kompetens. Detta sammantaget skulle innebära att nämnden inte klarar tilldelad budgetram.

I internkontrollplanen har nämnden valt att följa följande punkter:

- avvikelser kopplade till pandemin
- sjukfrånvaron, både kort- och långtidssjukfrånvaro jämfört med ett normalår
- extern personalomsättning
- corona-relaterade kostnader
- personalkontinuitet inom hemtjänsten

Årets budget

Driftbudget

Detaljerad budget	2020	2021	Skillnad
Hemtjänst	178,2	195,7*	17,5
Särskilt boende	275,8	286,0*	10,2
Korttidsboende	5,3	9,4	4,1
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	37,9	42,9*	5,0
Öppen verksamhet äldreomsorg	0	0	0
LSS, boende	100,9	96,7	- 4,2
LSS, daglig verksamhet	44,6	49,1	4,5
LSS, personlig assistans	59,8	65,9	6,1
LSS, Kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO ombud	27,0	26,7	- 0,3
Boendestöd	16,4	18,5	2,1
Öppen verksamhet socialpsykiatri	6,6	5,0	- 1,6
Bostadsanpassning	4,7	5,0	0,3
Köpta platser	27,4	27,4	0
Central administration	36,1	38,4	2,3
Nämnd	1,2	1,2	0
Totalt	821,9	867,9	46,0

* inklusive riktade statsbidrag (äldreomsorgslyftet och äldreomsorgssatsningen)

Investeringsbudget

Tilldelad investeringsram 2021 för vård- och omsorgsnämnden är 4,0 miljoner kronor. Investeringsbudgeten fördelas på olika inventarier såsom möbler, elrullstolar, kallelsearm, taklyftar och nyckelskåp inom vård- och omsorgsförvaltningens olika verksamheter.